

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан географічного факультету
 /Калинич І.В./
«31» серпня 2020 року

**СИЛАБУС ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ГЕОГРАФІЯ ҐРУНТІВ І ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ»**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	10 “Природничі науки”
Спеціальність	106 “Географія ”
За освітньою програмою	Географія
Статус дисципліни	вибіркова

Назва курсу	Географія ґрунтів і земельних ресурсів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра фізичної географії та раціонального природокористування
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	10 «Природничі науки» 106 «Географія»
Викладачі курсу	Салюк Мар'яна Романівна
Профайл викладачів	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/geograph-fiz_geo/staff
E-mail	maryana.salyuk@uzhnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://e-learn.uzhnu.edu.ua/course/view.php?id=790
Мова викладання	Українська
Тривалість курсу	5 кредитів ЄКТС / 150 годин
Обсяг курсу	50 годин – аудиторні заняття (28 годин лекційні, 22 години практичні заняття); 100 годин – самостійна робота студента.
Формат курсу	Очний. Проведення лекцій, практичних робіт, консультацій тощо.
Анотація до курсу	Курс «Географія ґрунтів і земельних ресурсів» є важливим в циклі наук про Землю, оскільки дозволяє поглибити знання студентів про поширення ґрунтів на земній кулі, та набути нових знань про земельні ресурси світу, розкрити сутність ґрунту як головної складової земельних ресурсів, з'ясувати проблеми їх використання та збереження. Вивчення основних типів ґрунтів й земельних ресурсів України і світу є важливим, оскільки необхідною умовою є знання і вміння пояснювати їх приуроченість до певних природних умов, обґрунтовувати заходи, які необхідні для підвищення їх родючості. Також з'ясувати основні завдання, що стоять перед географією ґрунтів у зв'язку з обліком земельних фондів, їх оцінкою, охороною земель від ерозії, забруднення та інших несприятливих процесів. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: Змістовий модуль 1. <i>Географія ґрунтів світу та України.</i> Змістовий модуль 2. <i>Земельні ресурси світу та України.</i>
Ключові слова	Географія ґрунтів, земельні ресурси, ґрунтово-біокліматичні пояси, землевласники, рілля, пасовища, сіножаті, лісові землі тощо.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення навчальної дисципліни «Географія ґрунтів і земельних ресурсів» це отримання знання про поширення ґрунтів на суходолі, вивчення зв'язку і взаємодії між компонентами географічної оболонки, які призводять до формування особливого природно-історичного тіла – ґрунту; розкриття сутність ґрунту як головної складової земельних ресурсів, з'ясування проблем їх використання та збереження. Поряд з розглядом загальних закономірностей географії ґрунтів, важливо показати роль окремих факторів у диференціації ґрунтового покриву, а також розгляд основних завдання, що стоять перед географією ґрунтів у зв'язку з обліком земельного фонду. З'ясувати загальні особливості земельного фонду світу, проаналізувати поширення земельних ресурсів в межах материків, регіонів, країн та здійснити оцінку їхнього стану й потенційних можливостей раціонального використання.

	Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей: - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 1); - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 2); - здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК 3); - навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК 5); - здатність до проведення досліджень на відповідному рівні (ЗК 6); - здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 7). - здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи (ФК 2); - здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах (ФК 3); - здатність аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах (ФК 5); - здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання (ФК 6); - самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані (у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати (ФК 8); - здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності (ФК 9).		
Пререквізити курсу	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з навчальних курсів освітньої програми «Географія»: ОК 2.8 «Ґрунтознавство з основами географії ґрунтів»; ОК 2.16 «Фізична географія материків та океанів»; ОК 2.18 «Фізична географія і природно-ресурсний потенціал України»; ОК 2.13 «Біогеографія»; ОК 2.10 «Основи екології».		
Очікувані результати навчання	Формування у студентів знань про основні поняття і закономірності географії ґрунтів і земельних ресурсів; застосування законів ґрунтово-географічне районування для характеристики поширення ґрунтів на суходолі; розуміння чинників ґрунтоутворення та їх роль у формуванні ґрунтів.	ПРН 1, 4, 5	
	Поглибити знання про склад, будову, фізичні, фізико-хімічні та морфологічні властивості ґрунтів; обґрунтовувати меліоративні заходи необхідні для підвищення родючості ґрунтів.	ПРН 5, 13	
	Знати категорії земельного фонду та їхні діагностичні ознаки.	ПРН 7	
	Знати структуру земельного фонду світу, України та особливості в розрізі адміністративно-територіальних утворень.	ПРН 4	
	Уміти характеризувати ґрунтовий покрив та земельні ресурси на різних організаційних та просторово-часових рівнях.	ПРН 7	
	Давати оцінку сучасного стану ґрунтового покриву та земельних ресурсів, володіти знаннями щодо захисту ґрунтів від деградаційних процесів.	ПРН 13	
	Уміти проводити розрахунки структури земельних ресурсів, отримані результати зображати у вигляді діаграм та картограм.	ПРН 6, 8	
	Уміти користуватися звітними матеріалами управліннь земельних ресурсів.	ПРН 6	
	Володіти методикою опрацювання відомостей щодо розподілу земель за формами власності та видами користування.	ПРН 8	

Навчальні техніки та методи, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Словесні методи – лекція, бесіда, диспут. Наочні методи – виконання практичних робіт, усне опитування на практичних заняттях, ситуаційні завдання прикладного характеру, ілюстрації, демонстрації, презентації, реферати. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності – контроль за самостійною роботою студентів. Інтегровані (універсальні) методи. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності – поточне опитування, модульне контрольне опитування, підсумковий контроль.
Необхідне обладнання	Технічні засоби: дидактичні матеріали (електронний варіант лекцій, комплексні контрольні роботи; презентації тощо); технічні пристрої (мультимедійні апарати, стенди, моделі, Інтернет ресурси) для пред’явлення дидактичного матеріалу; пакети завдань для модульного та підсумкового контролю; система віртуального навчання «Moodle»; офісні додатки; сервіс Google Meet. Обладнання: Фізико-географічна карта світу, атласи, контурні карти.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Поточний контроль для змістового модуля № 1 включає виконання 6-ти практичних робіт, за якісне виконання і захист яких можна максимально отримати 45 балів; контроль за самостійною роботою відбувається у формі перевірки реферату (максимальна оцінка 10 балів) та написання модульної контрольної роботи, для виявлення рівня теоретичних та практичних знань, яка максимально оцінюється у 45 балів. Змістовий модуль № 2 включає виконання 5-ти практичних робіт, за виконання і захист яких можна максимально отримати 45 балів; контроль за самостійною роботою відбувається у формі перевірки презентації (максимальна оцінка 10 балів) та написання модульної контрольної роботи (три теоретичні питання), яка максимально оцінюється у 45 балів. Перескладання підсумкового модульного контролю студентами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці, проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки з модульного циклу не підвищуються. Студенти, які не були присутні (з поважних причин) також повинні скласти модульну контрольну роботу протягом двох тижнів. Під час другого модульного контролю викладач оголошує загальну кількість балів накопичених студентом. Якщо студент набрав 60 і більше балів, то екзамен може бути виставлений за результатами підсумкового модульного контролю. Семестровий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни. Форма проведення семестрового контролю усна за змістом і структурою екзаменаційних білетів, які розглядаються та затверджуються на засіданні випускової кафедри. Якщо студент за результатами підсумкового модульного контролю набрав 60 і більше балів, а на екзамені отримав менше 60 балів, то викладач має право з метою з’ясування повноти оволодіння програмою дисципліни, сформованості умінь та навичок, поставити додаткові питання в межах програми навчальної дисципліни. Підсумкова оцінка з дисципліни визначається викладачем з врахуванням балів, отриманих за відповіді на додаткові питання. Під час відповіді на питання екзаменаційного білета враховується чіткість, логічність і послідовність викладу матеріалу, культура мовлення, уміння аналізувати, порівнювати, робити узагальнення

	та висновки. Критерії оцінювання зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на першому занятті. Шкала оцінювання: національна та ECTS <table><tr><th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th><th rowspan="2">Оцінка ECTS</th><th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th></tr><tr><th>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</th><th>для заліку</th></tr><tr><td>90 – 100</td><td>A</td><td>відмінно</td><td rowspan="5">зараховано</td></tr><tr><td>82-89</td><td>B</td><td rowspan="2">добре</td></tr><tr><td>74-81</td><td>C</td></tr><tr><td>64-73</td><td>D</td><td rowspan="2">задовільно</td></tr><tr><td>60-63</td><td>E</td></tr><tr><td>35-59</td><td>FX</td><td>незадовільно з можливістю повторного складання</td><td>не зараховано з можливістю повторного складання</td></tr><tr><td>0-34</td><td>F</td><td>незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни</td><td>не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни</td></tr></table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	90 – 100	A	відмінно	зараховано	82-89	B	добре	74-81	C	64-73	D	задовільно	60-63	E	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS			Оцінка за національною шкалою																									
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку																										
90 – 100	A	відмінно	зараховано																										
82-89	B	добре																											
74-81	C																												
64-73	D	задовільно																											
60-63	E																												
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																										
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни																										
Підсумковий контроль, форма	Екзамен у формі усної перевірки знань.																												
Зміст курсу	<i>Модуль I. Географія ґрунтів світу та України.</i> Тема 1. Вступ до курсу. Історія створення ґрунтової карти світу та України. Закони географії ґрунтів. Тема 2. Ґрунти полярного і бореального ґрунтово-біокліматичних поясів. Тема 3. Ґрунти суббореального ґрунтово-біокліматичного поясу. Тема 4. Ґрунти субтропічного ґрунтово-біокліматичного поясу. Тема 5. Ґрунти тропічного ґрунтово-біокліматичного поясу. Тема 6. Ґрунти та структура ґрунтового покриву зони Мішаних лісів (Полісся) та Лісостепу. Тема 7. Ґрунти та структура ґрунтового покриву зони Степу. Ґрунти Українських Карпат та гірського Криму. <i>Модуль II. Земельні ресурси світу та України</i> Тема 8. Місце і роль земельних ресурсів у суспільному виробництві та функціонуванні біосфери. Тема 9. Земельні ресурси світу. Тема 10. Сучасний стан і використання земельних ресурсів України. Тема 11. Земельні ресурси України. Тема 12. Розподіл земельного фонду України за землевласниками, землекористувачами. Тема 13. Ринок землі в Україні. Екологічний стан земельних ресурсів України. Тема 14. Деградаційні процеси у ґрунтах та охорона земель.																												
Література для вивчення дисципліни	Основна література 1. Позняк С. П. Ґрунтознавство і географія ґрунтів. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – Ч. 1. – 270 с.; Ч. 2. – 285 с. 2. Ґрунтознавство: [підручник для студ. вищ. навч. зал.] / Д.Г. Тихоненко, М.О. Горін, М.І. Лактінов. – К.: Вища освіта, 2005. – 703 с.																												

	3. Паньків З.П. Земельні ресурси: Навчальний посібник. – Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 272 с. 4. Назаренко І.І. Ґрунтознавство: Підручник / І.І. Назаренко, С.М. Польчина, В.А. Нікорич. – Чернівці, 2008. – 400 С. Допоміжна література 1. Позняк С.П., Красєха Є.Н., Кіт М.Г. Картографування ґрунтового покриву / С.П. Позняк, Є.Н. Красєха, М.Г. Кіт. – Львів: Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 500 с. 2. Лойко П.Ф. Земельный потенциал мира и России: пути глобализации его использования в XXI веке. – М.: Федеральный кадастровый центр «Земля», 2000. – 342 с. 3. Третяк А.М. Земельні ресурси України та їх використання / А.М.Третяк, Д.Ф.Бамбідра. – К.: ТОВ «ЦЗРУ», 2003. 143 с. 4. Возняк Р.П., Ступень М.Г., Падляк І.М. Земельно-правовий процес: Навчальний посібник. – Львів: «Новий Світ-200», 2006. – 224 с. 5. Третяк А.М. Землевпорядне проектування: Теоретичні основи і територіальний землеустрій: навчальний посібник. – К: Вища освіта, 2006. – 528 с. 6. Земельний кодекс України [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://yuristonline.com/ukr/uslugi/yuristam/kodeks/007.php 7. Сохнич А.Я. Моніторинг земель: Підручник / А.Я.Сохнич, М.С.Богіра, Д.І.Солярчук, В.В.Горлачук, І.М.Песчанська (за ред. д.є.н. Сохнича А.Я). – Львів: «Компанія «Манускрипт», 2008. – 264 с
Інформаційні ресурси	1. Підручники для вивчення навчальної дисципліни: http://www.dneprunat.dp.ua/document/mm/dd/guntoznavstvo.pdf; http://ibhb.chnu.edu.ua/dpt/soilscience/biblioteka-kafedri; http://www.ussj.cv.ua/2011_t12_3-4/Travleyev.pdf; http://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/5/42/2-42-kl33.pdf https://buklib.net/books/31337/ 2. Освітні портали: http://znau.edu.ua/tidings/top-news/dostup-do-povnotekstovikh-resursiv-springer-nature; http://www.sd4ua.org/golovni-temi-stalogo-rozvitku/zemelni-resursi/ https://geomap.com.ua/uk-g11/98.html
Питання для підсумкового контролю	1. Окресліть об'єкт, предмет і завдання курсу “Географія ґрунтів і земельних ресурсів”. 2. Опишіть історію створення ґрунтової карти світу та України. 1. Проаналізуйте основні закономірності географічного поширення ґрунтів. 2. Охарактеризуйте систему таксономічних і класифікаційних одиниць. 3. Опишіть схеми ґрунтово-географічного районування світу й України. 4. Проаналізуйте секторну модель структури ґрунтового покриву континентів. 5. Охарактеризуйте ґрунти полярного ГБК поясу. Арктичні і тундрові ґрунти. 6. Опишіть ґрунти бореального ГБК поясу. Болотні ґрунти. Мерзлотно-тайгові ґрунти. Підзолисті ґрунти. Дерново-підзолисті ґрунти. 7. Дайте характеристику ґрунтів суббореального ГБК поясу. Бурі лісові ґрунти. Сірі лісові ґрунти. Чорноземи лісостепу і степу. Каштанові ґрунти. Сіро-бурі і бурі ґрунти пустель і напівпустель. 8. Охарактеризуйте ґрунти субтропічного ГБК поясу. Ґрунти сухих і вологих субтропічних лісів. Ґрунти постійно- і сезонно-вологих лісів і саван. Ґрунти напівпустельних і пустельних областей субтропіків і тропіків

9. Дайте аналіз ґрунтів тропічного ГБК поясу. Ґрунти вологих тропічних лісів. Ґрунти постійно- і сезонно-вологих лісів і саван. Ґрунти напівпустельних і пустельних областей тропіків.
10. Охарактеризуйте ґрунти та структура ґрунтового покриву зони Мішаних лісів (Полісся). Дерново-підзолисті ґрунти. Дернові ґрунти. Болотні ґрунти. Болотні ґрунти. Лучні ґрунти. Алювіальні ґрунти. Їх морфогенетична характеристика.
11. Охарактеризуйте ґрунти та структура ґрунтового покриву зони Лісостепу. Сірі лісові ґрунти. Чорноземи лісостепу. Чорноземи опідзолені. Чорноземи типові. Лучно-чорноземні ґрунти. Їх морфогенетична характеристика.
12. Охарактеризуйте ґрунти та структура ґрунтового покриву зони Степу. Чорноземи звичайні. Чорноземи південні. Чорноземи на нелесових породах.
13. Охарактеризуйте ґрунти та структура ґрунтового покриву Українських Карпат та Особливості формування гірських ґрунтів. Висотна поясність ґрунтового покриву гірських країн. Ґрунти Передкарпаття. Ґрунти висотних поясів Карпат. Ґрунти Закарпаття. Буроземи. Дернові ґрунти. Дерново-опідзолені ґрунти.
14. Охарактеризуйте ґрунти та структура ґрунтового покриву гірського Криму. Ґрунти внутрішнього та зовнішнього пасма Кримських гір. Ґрунти південного берега Криму. Чорноземні ґрунти. Буроземи гірсько-лісові. Коричневі ґрунти. Каштанові ґрунти. Їх морфогенетична характеристика.
15. Розкрийте місце і роль земельних ресурсів у суспільному виробництві та функціонуванні біосфери.
16. Проаналізуйте таксономічні одиниці земельного фонду.
17. Опишіть особливості формування земельної власності на території України. Історичні етапи формування земельної власності.
18. Розкрийте сучасний етап формування власності на землю. Земельна реформа.
19. Проаналізуйте земельні ресурси світу.
20. Розкрийте структуру та сучасний стан використання світового земельного фонду.
21. Опишіть розподіл земель в межах ґрунтово-біокліматичних поясів.
22. Оцініть потенційні можливості використання земельних ресурсів світу.
23. Охарактеризуйте поширення земельних ресурсів на континентах.
24. Охарактеризуйте світову структуру земельних ресурсів.
25. Екологічний стан земельних ресурсів світу.
26. Оцініть сучасний стан і використання земельних ресурсів України.
27. Проаналізуйте структура земельних ресурсів України та їхні регіональні відмінності.
28. Охарактеризуйте структуру і географія земель сільськогосподарського призначення, лісів та інших лісовкритих площ, забудованих земель.
29. Охарактеризуйте землі природно-заповідного фонду України, географію земель оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення. Земельні ресурси населених пунктів України.
30. Опишіть забудовані землі України. Класифікація населених пунктів та їхнє соціально-економічне значення. Структура земельного фонду населених пунктів та особливості їхнього використання.
31. Охарактеризуйте розподіл земельного фонду України за землевласниками, землекористувачами.
32. Проаналізуйте класифікаційні категорії землевласників,

	землекористувачів за період реформування земельних відносин. 33. Оцініть сучасний стан розподілу земельного фонду України за землевласниками, землекористувачами. 34. Розкрийте особливості ринку землі в Україні. Загальні положення та правові основи ринку землі. Порядок купівлі-продажу землі та продажу земельних ділянок на конкурентних засадах. Сучасний стан ринку земель несільськогосподарського призначення в Україні 35. Оцініть екологічний стан земельних ресурсів України.. Екологічні проблеми сучасного землекористування. Законодавство України у галузі охорони земель. 36. Проаналізуйте деградаційні процеси у ґрунтах. Водна ерозія. Вітрова ерозія. Опустелювання. Засолення ґрунтів. Осолонцювання. Затоплення ґрунтів. Техногенне забруднення ґрунтів. Фізична та хімічна деградація. 37. Опишіть шляхи та методи боротьби з деградаційними процесами у ґрунтах.